

**„Целта на нашия живот е не да добруваме, а да добротворстваме” –
Стоян Михайловски**

Каква е целта на човешкия живот – да добруваш, т.е. да се стремиш да живееш добре, охолно, без грижи и материални затруднения, или да твориш добро за другите, воден от идеята за обществената полза? За мъдреца Стоян Михайловски отговорът на този въпрос е лесен, но мнозина от нашите съвременници доста биха се почудили, преди да отговорят, и едва ли биха избрали алтруизма, въпреки че самите те биха се определили като добри хора.

„Аз съм много добър човек!“ – фраза, която не мисля, че само аз чувам често. Но дали наистина тези, които я повтарят, разбират значението ѝ? Какво всъщност означава един човек да е добър? Да се включва в благотворителни инициативи? Да помогне на възрастната жена да пресече? Да бъде кротък и да не разпалва конфликти? Отговорът е и да, и не. Защо ли? Защото много зависи от коя гледна точка виждаш своите действия и от това как те рефлектират върху теб самия. Например решаваш да дариш пари за някаква благотворителна кауза – браво на теб! Но след това какво ще направиш? Ще отидеш при всичките си приятели и ще им го кажеш или ще решиш да си замълчиш, защото няма смисъл да се хвалиш с действието, което си извършил по своя воля, за да помогнеш на онези болни деца, които жадуват да са нормални, да бягат, скачат и играят като останалите? Не казвам, че е грешно да се похвалиш, но не те прави добър човек да заявиш публично, че си сторил добро дело. Съвременното общество е създадо една илюзия за добър човек, който реално не е такъв.

Един български духовен учител казва, че доброто е тайнствена наука, която не всеки може да разбере. Според него човек може да се нарече добротворец, ако е воден от любовта, искреността и привързаността, а човешката добрина никога не може да бъде чиста, защото човекът е създаден както от Бог, така и от дявола. Този духовен учител е убеден, че щом някой е алчен за внимание към собствените си добри дела, той не би следвало да се определи като добър. Затова по-често трябва да си припомним думите на Исус, за които свидетелства евангелист Матей: „А ти, кога правиш милостиня, нека лявата ти ръка не знае какво прави дясната, та милостинята ти да бъде скришом; и твоят Отец, Който вижда в скришно, ще ти въздаде наяве“. Следвайки този съвет или стигайки по интуитивен път до подобно разбиране, мнозина дарители предпочитат да останат анонимни.

Въпросът за целта на човешкия живот и за добротворството е свързан, макар и непряко, с друг един въпрос – „Гордеете ли се с родината си?“. Ако го зададем на нашите сънародници, вероятно повечето ще отговорят отрицателно. Отговорите ще варират от извинения до обиди към държавните институции, но всички те ще са свързани с обяснението: „В България няма бъдеще!“. Аз не мисля така. Нима през Възраждането хиляди родолюбиви люде се пожертваха, за да се чуят днес тези думи? Не държавата е тази, която разрушава родината, а ние. И защо се бием в гърдите колко добри и честни сме, като се срамуваме от своето? Ние сме тези, които можем да променим дома си, но не искаме, защото сме отказали да приемем отговорността да се грижим за него. Недоволстваме колко замърсени са улиците, но хвърляме опаковките си по тях, а иначе си добруваме самодоволно в чистите си, подредени и удобни апартаменти. Казваме, че българите са груби и невъзпитани (сякаш ние не сме българи), но трябва да поживеем извън страната си, за да разберем, че реално сме много по-мили и съпричастни от западноевропейците например. Твърдим, че образованието ни е в плачевно състояние, в

същото време, когато нашите ученици печелят призови места на международни състезания и олимпиади. Докато американските ученици учат за умножение, българските вече са на корени и тригонометрия. Бягаме от страната си, защото се срамуваме от нея и защото най-важен за нас е личният ни просперитет, но всъщност не осъзнаваме какво ни е дала. Всъщност, вместо да обясняваме на чужденците колко сме добри и как родината ни не ни заслужава, по-добре да се върнем и да променим това, което не харесваме в нея.

Да си добър човек и да казваш, че си такъв, са две напълно различни неща. Мнозина не го разбират. Не разбират и че „целта на нашия живот не е да добруваме, а да добротворстваме“. Как да станеш добротворец? Отговорът е лесен. Прави добро, дай своя принос за положителната промяна на света и не бъди алчен за вниманието на останалите. Хората, които наистина те виждат, ще го оценят и повярвай – десет искрени усмивки и похвали струват много повече от хиляда фалшиви.

Ния Дукатска – XI^Г клас